

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :
 Na celý rok ... 4 koruny — hal.
 Na pol roka ... 2 " — "
 Na štvrt' roka ... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
 Majiteľ a vydavateľ :
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novín
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpáknedávajú.

Tretia válečná požička.

Ku upisovaniu tretej válečnej požičky porobené sú už všetky prípravy v ministerstve finančných záležitostí. Podpisovanie sa úradne započalo 18. októbra a má trvať do 17. novembra. Behom tohoto pomerne krátkeho termínu budú mať krajinskí občania príležitosť, aby svoje peniaze na dobré a na isté miesto uložili a týmto aby si stáli ročný dôchodok zabezpečili. Ponevác tretia válečná požička není ustálená v určenej summe, od krajinských občanov bude závisieť, že koľko bude požička obnášať, koľko peňazí sa sosbiera na válečné ciele. Úfame, že to budú veľké summy, že jako pri prvej a druhej válečnej požičke, tak aj teraz budú krajinskí občania mať pred očami tie veľké ciele, ktoré válečná požička má napomáhať a tie veľké záujmy, ktorých obrana vo veľkej miere závisí od toho, že koľké hmotné sily budeme vedieť preukázať.

Netreba zvlášte vyzdvihnúť, že vedenie vojny stojí ohromné peniaze. Toto cítia a vedia všetky štáty, zápasiace na bojišti. Ale kým štáty štvordohody sháňajú sa v cudzine za požičkami, my a náš nemecky spojenec boli sme vždy vstave vlastnými peniazmi zaokrývať ohromné trovy. Za dlhé mesiace, čo svetová vojna trvá, neboli sme utisknutí na cudzie peniaze, lebo sme boli vstave potrebné summy tu doma si zaopatriť. Toto je v prvom rade dôkazom vlasteneckej obetavosti občianstva, v druhom rade dokazuje mravné a hmotné sily monarchie. Dva a štvrt' miliardy obnášaly prvé dve požičky, tretia válečná požička vykáže zaiste tiež veľké summy.

Následkom svetovej vojny prekazený je vývoz rôznych článkov z územia monarchie, ale veľmi obmedzený je aj dovoz z cudzozemska. Následkom toho tie summy, ktoré predtým od nás do cudzozemska vandrovaly, zostaly tu doma. Pre vojsko, ktoré je teraz najväčším konsumentom, kupuje sa takmer všetko tu doma. A ponevác ceny jednotlivých článkov značne vzrástly, vzrástol aj dôchodok predávajúceho. Usporené byly veľké summy zo zvyšku, ktorý dôchodok vykazoval, tieto summy obrátené môžu byť na válečnú požičku. Odhliadnuc od rôznych liferantov, ktorí si pri dodávaní neraz veľký majetok nadobudli, pekný dôchodok mali aj gazdovia následkom značného draženia gazdovských článkov. Dnes gazda všetko predá a to za dobrú cenu. Nemusí hľadať kupcov, sami sa mu ponúkajú. Gazdovia majú teda dnes dobrú príležitosť usporiť si väčší-menší kapitál. Tento kapitál zabezpečiť si môžu patriční najvýhodnejšie, keď ho do tretej válečnej požičky uložia.

Kto hneď po vypísaní požičky kúpi úpisy, ten ich lacnejšie kúpi; lebo od 18. októbra do 30. októbra je kurs 97 korún 10 halierov, potom až do dňa 17. novembra cena úpisu bude 97 korún 40 halierov. Úpisy zneť budú na päť rokov a donášať budú ročite 6%-ov, vlastne donášať budú vyše 6%-ov, bo veď kupujúci nedá za úpis 100 korún, lež ho dostane lacnejšie v hore označenej cene. Kto má peniaze v sporiteľni uložené, ten môže polovicu uložených peňazí na zakúpenie úpisov obrátiť. Prijímaním podpisov poverené je viac peňažných ústavov tak v mestách, jako aj na vidieku. Vôbec podmienky upisovania sú také výhodné,

že danú príležitosť zaiste nikto nepremešká, kto má istý kapitál, ktorý lepšie, výhodnejšie a istejšie nemôže umiestniť, ako keď kúpi úpisy tretej válečnej požičky, o tomto presvedčiť sa mali príležitosť tí, ktorí z prvej a druhej válečnej požičky úpisy kúpili.

Vieme, že je náš ľud konservatívny, ťažko sa rozhodne ku volačomu novému; ale rád sa poučí a dobrú radu rád nasleduje. Úlohou a povinnosťou intelligentov na vidieku je, aby hlavne teraz prevzali vodcovský zástoj a svojím plyvom a svojím účinkovaním nech prispeli, aby sa tretia válečná požička čím lepšie vydarila.

Krajinské obecnstvo žive sa zaujíma o upisovanie tretej válečnej požičky, prošpekt ktorej finančný minister teraz vydal. Jeden za druhým sa ohlasujú ministri, arcipastieri, stolice a mestá, aby zdar válečnej požičky bol čím skvelší.

Medzi prvými, ktorí značili na novú válečnú požičku, je jeho veličenstvo kráľ, ktorý upísal 20 millionov korún. Tento skvelý príklad bezpochybne najde oduševnenú ozvenu v celej monarchii a pobne národy monarchie, aby sledujúc príklad svojho panovníka, prispeli ku zveladeniu sily monarchie, aby armáda mohla premôcť svojich nepriateľov.

Hlavný veliteľ armády arciknieža Fridrich na tretiu uhorskú válečnú požičku upísal šesť millionov korún.

Minister orby barón Imrich Ghyllány v záujme upisovania tretej válečnej požičky na gazdovské obecnstvo krajiny upravil vzletný ohlas.

Uhorská vláda na prahu 15. mesiaca veľkej vojny — hovorí minister — zase ku národu sa obracia, aby cieľom zaokrytia válečných trov čerpala z prameňov národného majetku. Na prvé dve válečné požičky národ uhorský značil dve a štvrt miliardy korún a nemožno pochybovať, že teraz ešte vo väčších rozmeroch bude brať podiel z plnenia vlasteneckej povinnosti. Uhorskí gazdovia už i dosiaľ obrovské obete priniesli nielen v krvi, lež i v mravnej a hmotnej sile za víťazstvo našich zbraní. Predsa nemôže byť pochybné, že uhorské gazdovské obecnstvo aj v upisovaní tretej válečnej požičky čím vo väčších rozmeroch sa zúčastní.

Veď následkom speňaženia dost dobrej úrody za vysokú cenu gazdovia majú teraz značné obnosy peňazí. Minister drží za potrebné zvlášte poučenie malých gazdov o tom, že štát vlastne ani nie obeť prosí od svojich občanov, lež hojné ovocie prinášajúcu požičku, ktorú odoprel, kto by mal spôsob upísať, znamenalo by hriechom ľahostajnosťou dívať sa na krvavý zápas millionov krajanov. Minister svoj ohlas končí tým, že gazdovské obecnstvo krajiny aj teraz bude predchádzať dobrým príkladom v láske ku vlasti.

Z Veszpréma oznamujú: Veszprémsky biskup kardinál barón Karol Hornig na tretiu válečnú požičku upísal jeden million korún. Veszprémska kapitula upíše 2 milliony korún.

Päťkostolský biskup gróf Julius Zichy oduševnene vyzýva kňazstvo a veriacich svojej diecézy, aby upisovali na tretiu válečnú požičku.

Mesto Debrecín na novú válečnú požičku upíše polpiata milliona korún, tak že mestom značený obnos na tri válečné požičky zvýši sa na desať millionov korún.

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Talianom.

Marné námahy Talianov.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa, vydaná 9. októbra.

Taliani včera predpoludním čerstvé čaty postaviac do boja, ešte dva razy zopakovali svoje útoky proti našim posíciám na vilgereutskej planine. Ponevác sa tieto útoky s ťažkou zratou rozpadly, nepriateľ viac nebol vstave väčšie zástupy vojska viest napred. Jednotlivé stotiny, ktoré ešte postúpily napred. ľahkým spôsobom sme odrazili.

Na lafraunskej planine odsek Vezeny popoludní stál pod prudkou delostreleckou palbou. Nepriateľské delostrelectvo aj okolo Flitscha znova sa zjavuje. Na doberdovskom odseku medzi San Martinom a Polazzom pokus talianskych hádzačov ručných granátov o sblíženie sa ľahko sme prekazili.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Útoky menších talianskych čiat sa rozpadly.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa, vydaná 10. októbra.

Položenie na celom fronte je nezmenené. Nepriateľ sa už neodhodlal ku väčšiemu útoku proti vilgereuthskej planine. Vytrhnutia menších čiat sa smutne roz-

padly. Taliani tu v posledné dni utratili asi 2000 mužov.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Rozvážané talianske posície.

Z novinárskeho válečného stánu oznamujú: Na pobrežnom vidieku budovy v Turriacone vzali sme pod palbu a niekoľko talianskych úkrytov sme rozvážali. Taktiež na pobrežnom vidieku výsledne sme sa podujali na rozvážanie nepriateľských zákop, pri čom Taliani utrpeli veľké ztraty.

Na talianskom fronte neboly väčšie boje.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 11. októbra.

Včera popoludní ani na juhozápadnom fronte neboly väčšie boje.

Proti Mrzli Vrchu urobený útok Talianov už palba nášho delostrelectva zmarila.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Na talianskom bojišti niet zmeny.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa, vydaná 12. októbra.

Na talianskom bojišti niet zmeny.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nové bojište Talianov.

Milano, 12. októbra. «Stampa» oznamuje, že talianske vojenské vodcovstvo uzavrelo, že svojich nepriateľov napadne na jednom druhom bojišti.

Marné talianske pokusy.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 13. októbra.

Taliani včera z kanónov ľahkého a stredného kaliberu proti lafraunskej planine začali živú delostreleckú palbu. Nepriateľské delostrelectvo aj proti jednotlivým odsekom primorského frontu vyvinulo stupňovanú činnosť. Pokusy oddelení talianskej pechoty, aby sa sblížili ku vršickému a tolmeinskému predmestiu, sme zmarili. Na severozápadnej časti doberdovskej planiny nepriateľa napadli sme prekvapujúcou palbou a prinútili sme ho, aby svoje predné úkryty útekem opustil.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Novšie nezdary Talianov.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa, vydaná 14. októbra.

Živá delostrelecká palba proti našim posiciam na planinách Lafraun a Vilgereuth a proti jednotlivým oporným bodom na fronte Dolomitov ešte trvá.

Alpínsky bataillon, ktorý napredoval proti jednej našej posícii od Rivy južne, palba nášho delostrelectva odohnala.

Na primorskom fronte na odseku Javorčeka obsadili sme časť jednej talianskej streleckej zákopy.

Dva na Mrzli Vrch urobené útoky, ktoré po prudkej prípravnej kanónovej palbe prišli až po naše prekážky, *sme odrazili.*

Na ostatných bodoch frontu Isonza, ako riadne, bola delostrelecká palba.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Vojna proti Rusom.

Rozhorčené ruské útoky vo východnej Haliči a Volhynii.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 9. októbra.

Nepriateľ včera s veľkou válečnou silou pokračoval vo svojich útokoch proti nášmu haličskému a volhyňskému frontu, ale nedocielil úspechu. Vo východnej Haliči útokom napadol naše posície od Plušte na juh a pri Burdanove. Všade sme ho odrazili. Od Bučacu na východ palba nášho delostrelectva jedon kozácky pluk prinútila k úteku. Rusi aj pri Kriemienieci zopakovali svoje útoky, ale práve tak bezvýsledne, ako predošlé dosavád. Ruský peší pluk č. 140 od Kriemieniecu na juhozápad sme rozprášili. Pri výslednom odrazení ruských útokov na volhyňskom pevnostnom území 99. peší pluk sa zvlášte vyznačil, neohrozene sotrvajúc vo svojich silne rozstielaných streleckých zákopách. Od Kockov na sever napádajúce rakúsko-uhorské a nemecké čaty *nepriateľa znova zahrnaly za Styr.* Včera *sdelený počet zajatcov zvýšil sa na 6000 hláv.*

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Bezvýsledné ruské útoky.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 10. októbra.

Rusi ani včera nezastavili svoje útoky, ktoré ako dosiaľ, tak i teraz byly bezvýsledné. Vo východnej Haliči, kde počas útokov prevedených v posledné dni, jednotlivé ruské čaty niekedy aj polovicu svojho mužstva utratily, napadly front Strypy. Odrazený nepriateľ na jednotlivých miestach v neporiadnom úteku opustil bojište. Vo Volhynii pred prekážkami jednej našej divisie, po odrazení jedného útoku, spočítali 500 ruských mrtvol. Včera oznámený počet zajatcov zvýšil sa na novších 1000 hláv. Úmysel nepriateľa, aby od Čartorijska severne znova prešiel na západný breh Styru, sme zmarili.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nezdarné ruské útoky.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 11. októbra. Rusi včera na celom našom fronte značne popu-

stili so svojimi útokami. Nepriateľ len proti našim posíciám pri Strype urobil niekoľko útokov, ktoré, práve tak, ako v predošlé dni, skončili sa preňho s úplným nezdarom.

Na odseku Deleznice a dolného Styru nepriateľa zahnali sme na severovýchod.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Odrazené ruské útoky.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 12. októbra.

Položenie je nezmenené. Na území od Burkanova južne odrazili sme tri ruské útoky. Odrazenie štvrtého útoku proti nášmu, asi 2—3 kilometre širokému odseku, frontu je ešte v prúde.

Nepriateľ pri potoku Kormin a od Rafalovky na sever pri Styre tiež sa pokúsil o niekoľko útokov, ale nedocielil výsledku.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Odrazený ruský útok.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 13. októbra.

Pri Burkanove na Strype počas útokov vo včerajšej zpráve spomenutých rakúsko-uhorské a nemecké bataillonny *aj štvrtý útok odrazily.* Ináče na severovýchode niet významnejšej udalosti.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nemecko-ruská vojna.

O udalostach ruského východného a juhovýchodného bojišťa hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovné úradné zprávy:

9. októbra. **Armády maršalla Hindenburga:** Pred Dvinskom (Dünaburgom) od Illuxta na juh ležiacu Garbunovku a na oboch stranách tejto obce nepriateľskú posíciu v šírke štyroch kilometrov útokom sme dobili. Zajali sme 4 dôstojníkov a 1356 mužov a ukoristili sme 23 strojových pušiek. V bitke svedenej pri Netedy (od Višnievského jazera na juh) zajali sme 135 Rusov. Nepriateľ vzdal sa zopakovania väčších útokov.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Severne od Korelichy, ako aj pri Labusy a Salušije ruské vytrhnutia sme ľahko odrazili.

Armády generála Linsingena: Od Pinska na juhozápad obce Komory a Prykladniki útokom sme dobili. Pri Volka-Bereznianke a od Kusoka-Voly na juhozápad sú jazdecké boje. Od Čartorijska na sever a severozápad *nepriateľa zahnali sme za Styr.* Pozdĺž železnice medzi Kovel—Rovnom urobené nepriateľské útoky sa zmazali.

10. októbra. **Armády maršalla Hindenburga:** Rusi sa pokúsili, aby pri Garbunovke — od Dvinska západne — vyrvané im posície znova dostali do svojej moci. Prišlo k prudkým bojom z blízka, ktoré sa skončili s odrazením nepriateľa.

Od železnice Dvinsk—Ponevič na sever, od Illuxta na západ *asi v šírke osem kilometrov zaujali sme posície nepriateľa.* 6 dôstojníkov a 750 mužov sme zajali, 5 strojových pušiek ukoristili.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Novšej udalosti sa nestalo.

Armády generála Linsingena: Od Pinska na juhozápad útokom sme dobili obec Šincucy. Pri Kuchokavole, jako i na okolí Jezierecy jazdecké boje trvajú. Na fronte medzi Ravalovkou a železnicou Kovel—Rovno viacnásobné vytrhnutia nepriateľa *sme odrazili* a 383 Rusov sme zajali.

Armáda grófa Bothmera od Tarnopola na severozápad odrazila veľké ruské sily.

Ruský minister vnútra zažakoval.

Petrohradská telegrafická agencia oznamuje: Minister vnútra knieža Ščerbatov zažakoval a jeho miesto nastúpil komorník Chvostov. Ďalej prijali aj zažakovanie hlavného prokurátora sv. synody Samarina.

11. októbra. **Armády maršalla Hindenburga:** Pred Dvinskom od Vidšy na severovýchod odrazili sme útoky Rusov. Od Smorgonu západne sostrelili sme jedon nepriateľský lietací stroj.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Východne od Baranovičov ľahkým spôsobom sme odrazili jedno silné nepriateľské vytrhnutie.

Armády generála Linsingena: V jazdeckých bojoch svedených na okolí Kuchočka—Voly, nepriateľa zahnali sme za odseky Benziminuaja Vieslolucha. Pri Ješišove bitky sa ešte neskončili. Od Bielskej-Voly na sever nepriateľa sme odohnali.

Armáda grófa Bothmera znova odrazila silné nepriateľské útoky. Nemecké vojská dobily od obce Hotšci na juh (pri Serete, od Tarnopola asi na 15 kilometrov severozápadne) vypínajúcu sa výšinu a z obce Hladely proti nám urobené tri ruské vytrhnutia sme odrazili.

12. októbra. **Armády maršalla Hindenburga:** Na západnom fronte Dvinska (Dünaburgu) čo výsledok nášho útoku v rozsiahlosti 2 a pol kilometra, útokom sme dobili posície nepriateľa v Illuxte. Troch dôstojníkov, 367 mužov sme zajali, jednu strojovú pušku sme ukoristili. Protiútoky Rusov sme odrazili.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Novšej udalosti sa nestalo.

Armády generála Linsingena: Nepriateľská jazda pri Jezierecy vypratala sa z bojišťa.

U nemeckých čiat armády generála grófa Bothmera položenie je nezmenené.

Preloženie ruských vrchností vo Volhynii.

Hamburg, 13. októbra. «Hamburger Zeitung» oznamuje zo Stockholmu: Ruské ministerstvo vnútra nariadilo, aby vrchnosti na území volhyňskej gubernie byly preložené do poltavskej gubernie.

13. októbra. **Armády maršalla Hindenburga:** Západne od Dvinska (Dünaburgu) útoky Rusov v palbe

našich kanónov sa rozpadly Pokusy nepriateľa, aby dostali do svojej moci nami obsadený ostrov jazera Miadziol, sa zmaril;. Od Smorgona na severovýchod útok Rusov, ktorý prišiel po naše prekážky, sme odrazili. Jedna naša vzducholod minulej noci na opevnené a vojskom naplnené mesto Dvinsk hojne hádzala bomby.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Nič nového.

Armády generála Linsingena: Nepriateľa odhľadli sme z jeho posícií pri Rudka—Bielsko—Volskaja a zahnali sme ho za čiaru medzi majerom Alexandrija a výšinami ľahajúcimi sa od tohto majera na sever.

Nemecké čaty generála grófa Bothmera nepriateľa od Najvoronky na severozápad (od Burkanova na juhozápad) vyhodily z viac jeho posícií.

Odbité útoky na bessarabskom fronte.

Černovice, 14. októbra. Na bessarabskom pohraničnom fronte Rusi 12. t. m. v lejúcom sa daždi urobili prudký útok. Napriek tomu, že následkom posledných pršíek pôdu pokrývaly hlboké bariny a Rusi takmer utonuli v blate, predsa ich hnali k útoku. Boj trval celú noc až do včasného rána. Útočiacich Rusov naši hodným spôsobom privítali. Nepriateľovi ani na jednom jedinom mieste sa nepodarilo prísť po naše drôtové prekážky. Naše delostrelectvo a strojové pušky hrozne riedily rady Rusov. Druhý pokus o útok pozdĺž Pruta, v blízkosti rumunskej hranice, tiež ostal bezvýsledný.

Boje o Dvinsk.

Amsterdam, 14. októbra. Londýnsky «Morning Post» oznamuje z Petrohradu: Zpomedi jednotlivých miest ruského frontu Dvinsk zasluhuje najväčiu pozornosť. Boj sa tu vo dne v noci vedie. Nemci len pomaly môžu napredovať, pretože severný front mesta je k obrane mimoriadne suti. Nemecké voje pokúsily sa zaujať Illuxt, čo sa im ale dosiaľ nepodarilo. Rusi i tam majú dosť munície. Rusi zvlášte v nočnej dobe útočia, ale voči Nemcom, ktorí sú v prevahe, nemôžu docieľiť úspechu. Medzi Styrom a Garaimovkou Rusi utrpeli citelné ztraty.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

O udalostiach bojišťa proti Francúzom a Angličanom hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovné úradné zprávy:

9. októbra. Severovýchodne od Vermellessu silný anglický útok s veľkými ztratami Angličanov zle vypadol. Od dediny Loos na juhozápad jeden nemecký miestny útok trochu pokročil. V Champagne Francúzi po viac hodín trvajúcej delostreleckej príprave napadli našu posíciu pri majeri Navarin, miestami prišli až do našich zákop, ale náš protiútok ich zase odohnal, medzi čím za značných krvavých obetí jedného dôstojníka a 100 mužov nechali v našich rukách.

Vo francúzskej Lotharingii Francúzi utratili od Leintrey na juh vypínajúcu sa výšinu, o ktorú sa mnoho závodilo. Jedného dôstojníka a 70 mužov sme zajali, 1 strojovú pušku a 4 prístroje na hádzanie mín sme ukoristili.

10. septembra. Na výšine od Souchezu na východ sa vypínajúcej Francúzi utratili niekoľko zákop; aj jedna strojová puška sa nám dostala do rúk. V Champagne z územia pri Tahure utrateného zpätzadovážili sme 100 metrov priestoru v šírke štyroch kilometrov.

11. októbra. Na okolí Souchezu—Neuville a v Champagne od Lesmesnila na severovýchod odrazili sme nepriateľské ručnými granátmi urobené útoky.

Anglické prípravy.

Lyonský časopis «Progrés» oznamuje z Poperinghe: Neprestajná činnosť anglickej floty proti belgickému pobrežiu, tak sa zdá, je príznakom, že Angličania tak na vode, jak na suchu pripravujú rozhodujúcu udalosť. Činnosť letúňov nabudla neobyčajne veľkých rozmerov. Na celom yferskom fronte je čulá činnosť. Nemci svoje ochranné diela mimoriadne opevnili.

12. októbra. Severne od Arrasa Francúzi pokračovali vo svojich útokoch. Dva ich čiastočné útoky urobené proti zákopám, ktoré sme 8. októbra od Loosu juhozápadne zpätzaujali od nich, sme odrazili.

Proti časti nášho frontu, ktorá sa začína od Souchezu na severovýchod a končí sa od Neuville na východ, urobené silnejšie útoky miestami s veľmi ťažkými ztratami nepriateľovými sa rozpadly. Francúzi len na dvoch miestach veľmi nepatrnej rozsiahlosti prišli po našu prvú čiaru.

Útoky Francúzov aj v Champagne na oboch stranách Tahure pre nepriateľa mali citelný protiúčinok; ani napriek silnej delostreleckej príprave neboli vstave večera večer nikde získať priestoru. Pokusy nepriateľa, aby našu posíciu dnes rano na tom istom mieste prelomil, sa smarili.

Nemci zdvojnásobnili svoje delostrelectvo.

Petrohrad, 12. októbra. «Ruskoje Slovo» prináša parížsky telegramm, ktorý oznamuje, že francúzsko-anglická offenzíva na západnom bojišti so strany Nemcov natrafila na obrovský delostrelecký odpor. Obranné delostrelectvo Nemcov so dňa na deň stáva sa väčším a silnejším a nateraz pracuje s dvakrát toľko kanónami, ako v prvý deň offenzívy spojencov.

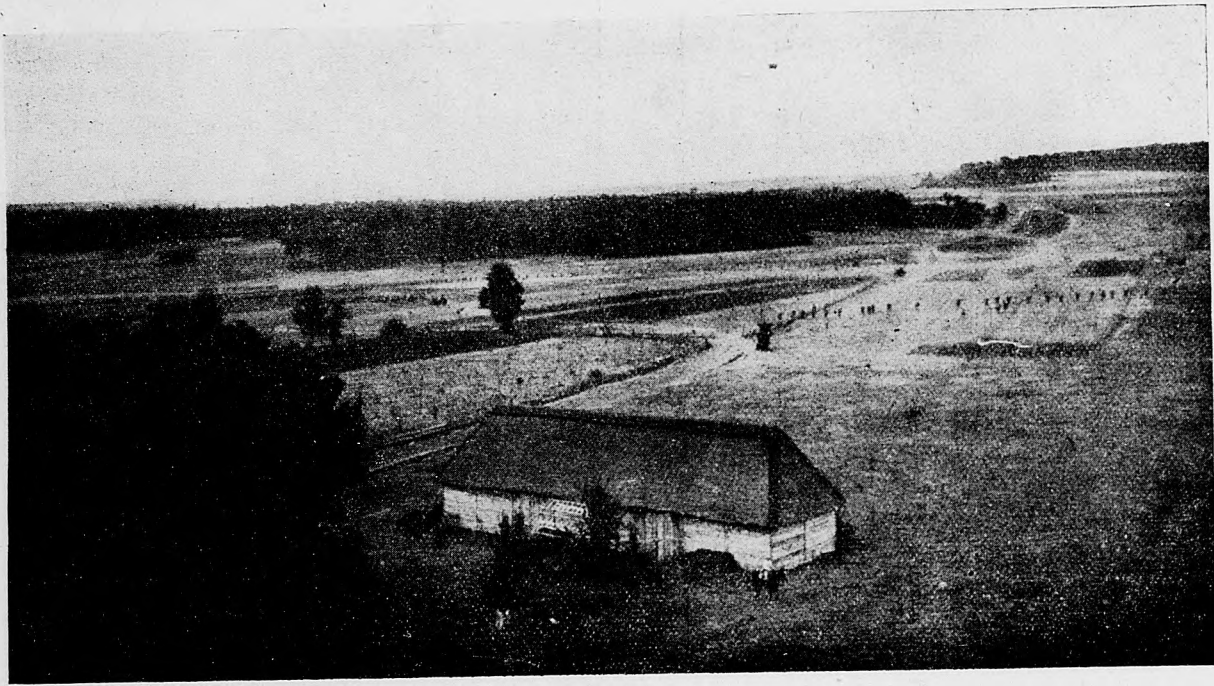
13. októbra. Vytrhnutia Angličanov od Vermellessu na sever ľahkým spôsobom sme odrazili. Od Souchezu na východ Francúzi zase utratili časte jednotlivých zákop, v ktorých sa 11. októbra ešte boli vstave držať. V Champagne od Tahure na juh večera večer zmaril sa jeden francúzsky útok. Na tom istom mieste dnes rano vo viac jedna za druhou nasledujúcich čiarach zopakované útoky sa úplne rozpadly. Vo Vogézoch na západnom svahu Schratzmaennle Francúzi utratili jednu časť svojej posície.

Delcassé odstúpil.

Paríž, 13. októbra. Havasova agencia oznamuje: Ministerský predseda Viviani sdelil v ministerskej rade, že mu Delcassé podal prosbu o prepustenie. Zažakovania prijali. Ministerský predseda Viviani spolu s predsedaním v kabinete prevezme i spravovanie zahraničného ministerstva.

Vo Vogézoch Francúzi pokúsili sa spätvydobit jednu posíciu, ktorú sme im na Schratzmannle 12. októbra zaujali. Ich útok pred našimi prekážkami sa rozpadol.

Agencia Havas, úradný zpravodajný orgán francúzskej vlády opováži sa tvrdiť, že rozkaz generála Joffreva, uverejnený v nemeckej dennej zpráve 3. októbra, je nemeckou vymysleninou. Oproti tomuto

Na bojišti: V dialke vidieť v bojovnej čiare rozvíňovať sa rad vojakov.

14. októbra. Kým nepriateľské monitory pri Westende na morské pobrežie, nepriateľské delostrelectvo ale na naše posície severne od Yperna bez zdaru pálily z kanónov, Angličania medzi Ypernom a Loosom takmer na celom fronte za mračnami dymu a plynu pohli sa k útoku; ich útok sa úplne zmaril. Oblaky dymu na viac miestach odrazily sa do zákop nepriateľských. Angličania len od Vermellesu na severovýchod a východ boli vstave usalašiť sa v malej časti našich najprednejších zákop, odkiaľ sme ich ale zväčša ručnými granátmi vyhnali. Päť ich útokov, ktoré bez použitia oblakov dymu, ale s veľkými silami započali proti našim posíciám od Huluchu na západ, s ťažkými ztratami nepriateľa sme odrazili. Od Angeresu na juh počas nášho protiútoku nepriateľovi vzali sme dve strojové pušky.

Z príležitosti očistenia drobných hniezd, ktoré Francúzi na výšine od Souchezu východne držali ešte obsadené, 400 zajatcov nám ostalo v rukách.

V Champagne Francúzi vo svojich útokoch na oboch stranách Tahure s poslednou rozhorčenosťou pokračovali. Päť útokov od hradskej Tahure—Souain južne, dva severne rozpadly sa s ťažkou ztrátou útočiacich. Ich nočný pokus o útočenie naša palba v zárodku udusila. Na výšine Combres rozhodli sme 120 metrov dlhú zákopu nepriateľovi.

konštatujeme, že viac pôvodných obsahov spomenutého rozkazu je v nemeckých rukách a že početní zajatí dôstojníci a mužovia otvorene soznali, že o rozkaze, ktorý ostatne v rôznych duplikátoch pri sebe nosili, mali vedomie.

Angličku hrozí smrteľný úder.

Berlin, 15. októbra. Anglický minister orby lord Seybourne v Yorku povedal reč, v ktorej predniesol, že Nemci brittskej ríši na Východe chcú zadať smrteľný úder práve tak, ako to koncom XVIII. stoletia Napoleon I. chcel urobiť. Anglicko za takýchto okolností stojí pred ťažkou krízou, čo čini potrebným, aby národ napnul všetky svoje sily. Neslobodno Nemcov podceňovať. Censor — hovoril minister — je veľmi osožnou osobnosťou, ale jediným cieľom jeho činnosti nemôže byť iné, ako to, aby nepriateľ nepriešiel ku takým informáciám, ktoré by mohol použiť. Keď ale censor zo zpráv novín vytiera vety, ktoré vyzdvihujú vytrvalosť a šikovnosť Nemcov, jeho pokračovanie je totožné s hriešnou hlúposťou. Zaujímavé je, že lord Seybourne, keď kritizuje censora, myslí na svojho kollegu-ministra vnútra Simona, ktorý je hlavným správcom censorských vrchností.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kresťana!»

Vojna Turecka proti Rusom, Angličanom, Francúzom a Talianom.

O udalostach bojišťa proti Rusom, Francúzom, Angličanom a Talianom hlavný válečný stán turecký vydal nasledovné úradné zprávy :

Dardanellský front.

7. októbra. Krem delostreleckého boja miestneho náteru žiadnej významnej udalosti. Tri nepriateľské torpedové lode blížily sa ku ústiu Kerevišdere a strieľali na naše ľavé krídlo. Naše anatolské batterie odpovedaly na palbu, načo na palube jednej torpedovej lode vypukol oheň. Nato sa torpedové lode utiahly.

Na ostatných frontoch nič zvláštneho.

Nové turecké čaty na gallipolskom polostrove.

Stockholm, 10. októbra. «Novoje Vremja» píše, že na ostrov Gallipoli prišli nové turecké vojská. Turci svoje posície v Bulairi silne opevňujú.

9. okt. Na dardanellskom fronte a na ostatných frontoch dňa 6. októbra nebolo zmeny. Ustálené je, že jednu veľkú dopravnú parolod, ako aj pomocný križiak «Arabia» prostriedkom septembra nemecká podmorská loď potopila.

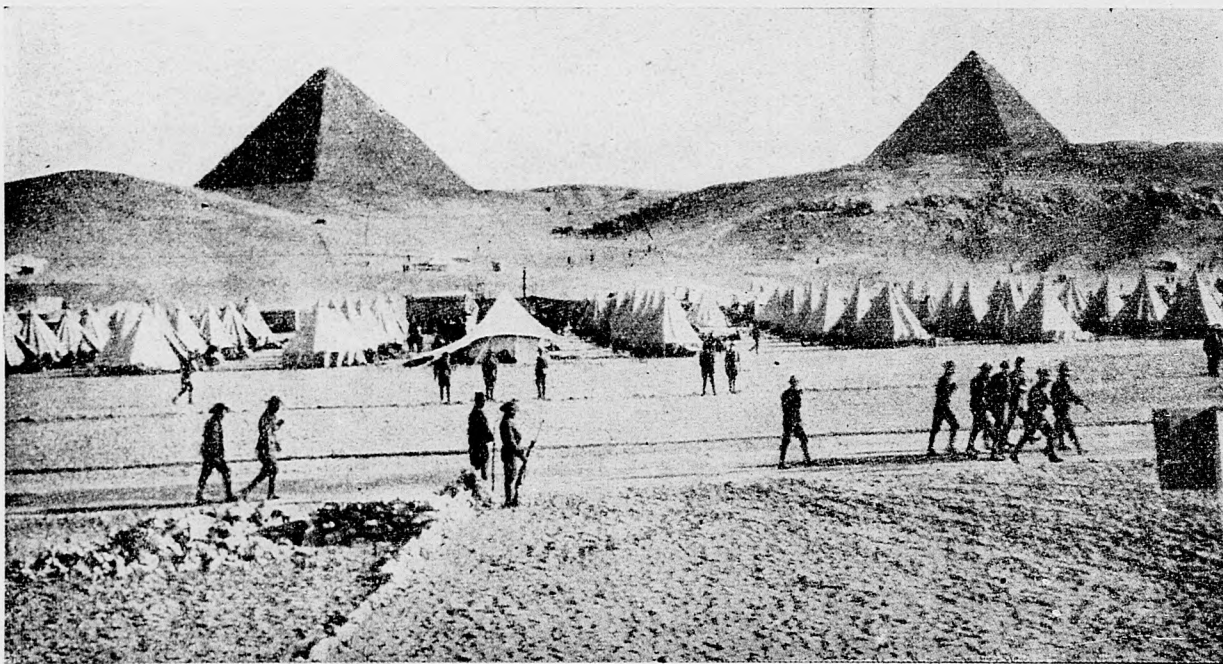
rozvávalo jednu nepriateľskú posíciu. Na ostatných frontoch niet zmeny.

Dardanellský front.

Na odseku Anaforty naše delostrelectvo 8. októbra prinútilo utiahnuť sa jednu veľkú nepriateľskú loď, ktorá sa pokúsila sblížiť sa ku Bujuk-Kemikli. Na odseku Ari-Burnu s oboch strán bol len slabý boj pechoty a delostrelectva a hádzali míny. Na odseku Sed il Bahru palba nášho delostrelectva v noci so 7. na 8. októbra zhasila nepriateľské svetlomety. Pred naším pravým krídlom medzeru, ktorá nastala následkom vybuchenia jednej nepriateľskej míny, sme obsadili a vybudovali. Na ostatných frontoch nič nového.

Dardanellský front.

Na odseku Anaforty naše delostrelectvo 9. októbra odpovedajúc na nepriateľskú palbu umlčalo nepriateľské batterie, ktoré pálily na naše ľavé krídlo. Na odseku Ari Burnu naša protimína, ktorú sme s úspechom rozhodili, rozvávala jednu mínu, ktorú sa nepriateľ chystal práve vykopať. Posíciu nepriateľského delostrelectva na okolí Korferdere účinná palba nášho delostrelectva rozvávala. Nepriateľ bol prinútený po-

Cvičba anglického vojska v Egypte.

Dardanellský front.

Na odseku Anaforty naše výskumné oddelenia bombovými útokmi prekazily, aby na nepriateľských opevňovaniach pracujúci vojaci mohli pokračovať vo svojej práci. Dňa 7. októbra naše delostrelectvo pri Kenisklik-Limane trafilo jeden nepriateľský križiak, ktorý potom ušiel. Na odseku Ari Burnu bola vzájomná ľahšia palba pechoty a hádzanie bomb. Na odseku Sed il Bahru naše delostrelectvo na ľavom krídle

síciu opustiť. Na odseku Sed il Bahre naše výskumné oddelenia na ľavom krídle v noci s 8. na 9. októbra bombami napadly nepriateľské strelecké zákopy a vrátili sa s korisťou.

Na ostatných frontoch niet nového.

12. októbra : Na odseku Anaforty naše delostrelectvo dňa 10. t. m. plným výstrelom trafilo jednu nepriateľskú torpedovú loď, ktorá sa od Keridšetepe na sever zjavila. Táto a ešte jedna druhá nepriateľská torpedová loď za desať minút bez účinku strieľala na

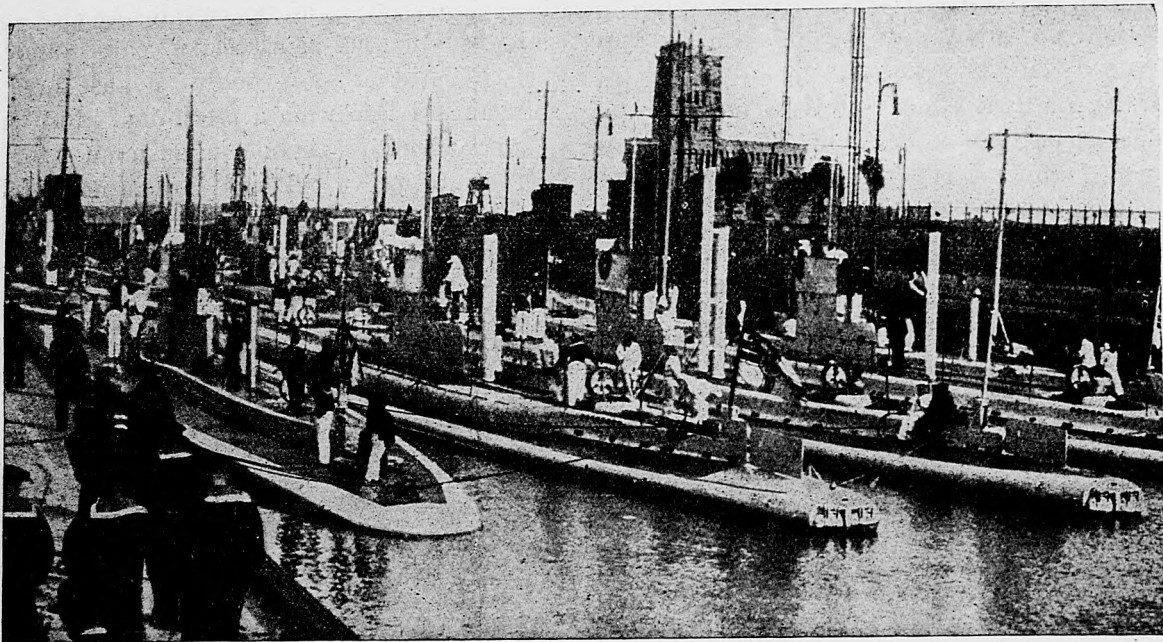
naše batterie. Pod jednou nepriateľskou streleckou zákopou rozhodili sme minú, ktorá zabila väčšiu časť vojakov, ktorí boli v zákope. Ostatní ušli. V odseku Ari Burnu jedna nepriateľská torpedová loď za čas bez účinku bombardovala naše pravé krídlo. Jedon križiak a jeden monitor v smere Maidosa tiež bezvysledne strieľal. Potom sa tieto lode utiahly. V odseku Sed il Bähru nepriateľ, ako obyčajne, bez účinku zmárnil vyše tisíc nábojov proti našim posiciam. Naše delostrelectvo hneď odpovedalo a nepriateľské batterie, ako aj posície, zariadené na hádzanie bomb, vzalo pod palbu a umlčalo ich.

Z ostatných frontov niet čo oznámiť.

Starajte sa o chudobné rodiny bojujúcich!

13. októbra. Na odseku Anaforty naše bomby ťažké ztraty zapríčinili nepriateľovi. Naše delostrelectvo na odseku Ari Burnu rozvávalo jednu posíciu pre nepriateľské strojové pušky. Jedna nepriateľská torpedová loď a jedna časť pobrežných batterií nepriateľových bez účinku páčila na pravom krídle v noci s 11. na 12. t. m. naše výskumné oddelenia granátmi urobili prekvapujúci útok na nepriateľské strelecké zákopy, kde zapríčinili ťažké ztraty a škody. Dňa 12. októbra jedna mína zničila veľkú časť nepriateľských streleckých zákop.

V posledné dni nepriateľskými nemocničnými loďami vyvinutá činnosť napriek tomu, že väčších bojov v poslednom čase nebolo, jasne dokazuje zneužitie týchto lodí na dovážanie munície.

Nemecké torpedové lode v prístave.

Dardanellský front.

12. októbra: Naše delostrelectvo pri Bujuk Kemikli bombardovalo jeden nepriateľský tábor a nepriateľovi zapríčinilo veľkú ztratu. Pri Ari Burnu a Sed il Bahre vzájomný slabý boj pechoty a delostrelectva a obapolné hádzanie bomb. Dňa 10. októbra od El Arisu na východ zostrelili sme jedno lietadlo, ktoré tam konalo výskumnú službu. Lietadlo sme ukoristili a na ňom sediacich zajali.

Ináče významnej udalosti sa nestalo.

Sultánovo osvedčenie.

Köln, 14. októbra. Carihradský dopisovateľ «Kölnische Zeitung»-u telegrafuje, že na nedávnom výsluchu ministra vojny pašu Envera sultán riekol:

— Moja hrdinská armáda Angličanov, ktorí ušli od Dardanell, zaiste najde v Macedonii.

Dľa chýrov, ktoré prišli z Athén do Carihradu, v Grécku polozenie pre turecké záujmy je veľmi priaznivé.

Vojna na mori.

Činnosť nemeckých podmorských lodí na Stredozemnom mori.

Berlin, 11. októbra. «Lokalanzeiger» oznamuje: V posledné týždne nemecké podmorské lode na Stredozemnom mori vyvinuly mimoriadne čulú a zdarnú činnosť. Od prostriedku septembra potopily asi tucet veľkých parníkov, medzi nimi viac takých, na ktorých viezli vojsko. Medzi potopenými parníkmi bol aj veľký dopravný parník «Arabia», ktorý pri predhorí Madagan potopili a dopravná loď «Ramazan», ktorú 18. septembra s 500 indickými vojakmi potopili. Podmorským loďam padly ďalej v obeť anglické lode «Patagonia», «Linkmoor», a «Cyrene», francúzske lode «India», «L'Aude», «Ville de Mostaganan», «Provincia», «Ravitailleur». Všetky opatrenia, ktoré naši nepriatelia porobili proti podmorským loďam, zostaly bezvysledné. Činnosť podmorských lodí v poslednom čase ešte značne a veľmi zdarne vzrástla a nebudaj najväčšiu ťažkosť

bude spôsobovať plánu štvorspolku, aby väčšie čaty vykladal na breh. Táto ťažkosť platí aj o Salonikách.

Londýn, 10. októbra. (Reuter.) 3735 tunová anglická parolôď «Silverash» utonula.

zachránilo a po trojdňovom blúdení prišlo na ostrov Krétu do Hadion Panteleimonu.

Kresťania katolíci, kupujte len u kresťanov!

Následníčka trónu arcikňažna Zita vzdaluje sa z vojenskej nemocnice.

Činnosť nemeckých podmorských lodí.

Berlin, 12. októbra. Dľa athénskeho súkromného telegrammu 1212 tónový anglický parník «Trieste» pri Jythere jedna podmorská loď potopila.

Athény, 11. októbra. Z Kaney oznamujú, že minulý piatok nemecká podmorská loď v Lybickom mori jeden francúzsky dopravný parník potopila a potopila. 23 hláv počítujúce mužstvo sa na čne

Zhynutie ruského križiaka.

Dľa «Kölnische Zeitung»-u švajciarske časopisy oznamujú z Petrohradu: Zo súkromných smrtných oznamov, ktoré vyšly v «Novoje Vremja», ustáliť možno, že na východnom mori jeden ruský križiak s celým dôstojníckym sborom zahynul.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kresťana!»

Nemecké vzducholode zase bombardovaly Londýn.

Berlin, 15. októbra. Wolffova agencia oznamuje: Naše námornícke lietadlá v noci s 13. na 14. októbra napadly mesto Londýn a dôležité osady jeho okolia, ako aj batterie v Ipswichu. Na londýnske vnútorné mesto City vo viac útokoch, na londýnske dokky, na vodné dielo v Hamptone pri Londýne a na Woolwich hojne sme hádzali zapalujúce a výbušné bomby. Na všetkých miestach spozorovali sme silné výbuchy a veľké ohne. Napriek prudkej protipalbe, ktorá sa zúčastky už na morskom pobreží započala, všetky vzducholode neurazene sa vrátili.

Londýnska zpráva o bombardovaní.

Rotterdam, 15. októbra. Reuterova agencia podáva zpravu o útoku nemeckých vzducholodí na Londýn, pri ktorom spozorovali početné ohne a výbuchy. Počet mŕtvých dosiaľ činí 8. Medzi mŕtvými je jeden vojak, 34 osôb bolo ranených. Ohne zväčša rýchle udusili.

Činnosť nemeckých podmorských lodí.

Athény, 15. októbra. V posledné dni na Stredozemnom mori nemecké lode potopily nasledovné parníky:

1. Jeden anglický dopravný parník, na ktorom bolo anglické vojsko, od Kréty na 40 morských míľ východne.

2. Jeden 6500túnový parník s nákladom uhlia pre Lemnoe pri Cap Metagane.

3. Anglický parník «Apollo», ktorý z Malty plával do Port Saidu s veľkým nákladom uhlia a válečného materiálu, od Kréty na 120 morských míľ.

Athény, 15. októbra. 7040 túnový anglický parník «Ajax» 10. októbra od Kréty v juhozápadnom smere bezdrôtovým telegrammom volal o pomoc. Jedon grécky križiak prišiel ta, aby poskytnul pomoc, ale parníka už nenašiel. Predpokladať možno, že parník «Ajax» utonul.

Vojna proti Srbom.

Odkedy Anglicko, Francúzsko a Rusko po hrozných porážkach na celej čiare zákernícku ich akciu preložili na Balkán, celý svet zvláštnou pozornosťou sleduje víťazné pokračovanie rakúsko-uhorských a nemeckých čiat, o čom podávame nasledovné úradné zprávy:

Zaujatie Belehradu.

Úradná zpráva zo srbského bojišta vydaná 9. októbra.

Rakúsko-uhorské čaty armády generála pechoty Kővessa včera vťahly do severnej časte Belehradu a útokom dobily citadellu, ochrannú baštu mesta. Dnes rano nemecké čaty od západu prekľiesnily si cestu ku konaku. Na palote srbských kráľov vejú zástavy rakúsko-uhorských

a nemeckých armád. Brehy brániace nepriateľ pozdĺž rieky vyše a aj niže Belehradu nebol vstave obstat voči spojencom.

V srbskej Posavine a Mačve rakúsko-uhorské čaty odbili nepriateľa.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Ďalšie zdarné napredovanie v Srbsku.

Úradná zpráva zo srbského bojišta vydaná 9. októbra.

Cis. a kr. čaty v Mačve a od Obrenovaciu na sever zdarne napredujú.

Rakúsko-uhorské a nemecké pluky, ktoré vťahly do Belehradu, mesto po rozhorčených pouličných bojoch očistily od nepriateľa a teraz útočia proti výšinám vypínajúcim sa na juhovýchod a juhozápad. Pozdĺž rieky dolu nižšie naši spojenci s veľkou válečnou silou už prešli na južný breh Dunaja a nepriateľa vyhodili z viac jeho posícií. Velitelia a čaty po premožení ťažkostí priechodu cez veľmi rozsiahle riečne územie vo svojich zpravách s veľkým uznaním sa rozpomínajú o neunavnej hrdinskej činnosti našich statných pionírov a osebaobetavom spoluúčinkovaní dunajskej flotilly.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Ďalšie úspechy spojeneckých vojsk v Srbsku.

Úradná zpráva zo srbského bojišta vydaná 11. októbra.

V Mačve a pri Obrenovaci niet významnejšej udalosti.

Cez Belehrad napredujúce rakúsko-uhorské a nemecké čaty vyhnaly nepriateľa z jeho zašiancovaných posícií od mesta na juhovýchod a juhozápad. Tu naše čaty útokom dobily «Zeleni vrch» a «Veliky Vracar».

Okolo Semendrie a Požarevaciu divisie nášho spojenca opäť získaly značný priestor.

Pri dobití Belehradu cis. a kráľ. čaty ukoristily 9 loďných kanónov, 26 ciev poľných kanónov, 1 svetlomet, početné pušky, mnoho streliva a iného válečného materiálu; 10 dôstojníkov a 600 mužov zajaly. Krvavá ztrata nepriateľa bola veľmi veľká.

Dunajská flotilla vytiahla početné riečne míny a ruské morské míny.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nemci zaujali Semendriu.

Úradná zpráva zo srbského bojišta vydaná 12. októbra.

Južne od Sávy a Dunaja, ako aj pri dolnom toku Driny útočenie na celom fronte je v prúde.

Z Belehradu napredujúce rakúsko-uhorské čaty pri dobití vrchu Lipar, ktorý sa vypína od mesta a od Laudonských šiancov na východ, ukoristily 3 delá a jeden svetlomet.

Všetky Belehrad obtáčajúce výšiny, ktoré panujú nad priechodmi rieky uprostred strelnej diaľky poľných diel, sú v moci spojencov.

Nemci zaujali Semendriu a nepriateľa odtiskajú zpät ku Požarevacu.

Na hranici medzi Hercegovinou a Čiernou Horou na viac miestach prišlo ku srážkam s černoorskými čatami.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

V Srbsku nezadržateľne napredujeme.

Úradná zpráva zo srbského bojišťa vydaná 13. októbra.

Naše útoky napriek najprudšiemu odporu nepriateľa všade pokročily.

Pri dolnom toku Driny naše čaty Srbov vyhaly z viac streleckých zákop. Od Belehradu na juh nepriateľovi vyrvali sme viac húževnate bránených oporných bodov.

Pretíutoky Srbov v každom páde zmarily sa ťažkou ztrátou nepriateľovou.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nemecko-srbská vojna.

O udalostach bojišťa proti Srbom hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovné úradné zprávy:

9. októbra. Dve armády pod vedením maršalla Mackensena novoutvorenej armádnej skupiny so svojou hlavnou silou prekročily Dunaj a Sávu. Keď ku armáde generála pechoty Kövessa patriace nemecké čaty dostaly do svojej moci Cigaňsky ostrov a od Belehradu na juhozápad vypínajúce sa výšiny, armáde podarilo sa aj najväčšiu časť mesta Belehradu dostať do rúk spojencov. Rakúsko-uhorské čaty útokom dobyli citadellu a severnú časť Belehradu, nemecké čaty takzvaný konak. Čaty ďalej napredujú cez južné časte mesta. Armáda generála Gallvitza vynútila priechod cez Dunaj na rozličných miestach od Semendrie na dol a nepriateľa všade prinútila k cúvaniu k juhu.

10. októbra. Mesto Belehrad ako aj výšiny vypínajúce sa na juhozápad a juhovýchod, po boji sú v našej moci. Ďalej na východ tiež sme odbili nepriateľa tam, kde odporoval. Naše čaty ďalej napredujú.

11. októbra. Pri Drine vyvinujú sa ďalšie boje. Na fronte medzi Šabacom a Gradištom priechod cez Dunaj sa skončil. Od Belehradu na juh zaujali sme výšiny medzi Žarkovom a Mirijevom. Ďalej na východ útočenie je v prúde.

V zákrute Dunaja pri obci Ram útokom sme dobyli posiciu Anatema. Ďalej na juh po Oršovu sú miestami kanónové boje.

Nemecké čaty dosiaľ zajaly 14 dôstojníkov, 1542 mužov, ukoristily 17 konónov, medzi nimi 2 ťažké, jako i 5 strojových pušiek.

Belehrad po dobíjaní.

Z novinárskeho válečného stánu oznamujú: Naše čaty nezadržateľne napredujú na celom fronte Dunaja a Sávy. Pred výšinami od Belehradu na juhovýchod Srbi vyvinuli prudký odpor, ačkoľvek jednotlivé srbské oddelenia v belehradských pouličných bojoch utrpely veľké ztraty. Srbi zvláštnou rýchlosťou si zastali na výšinách, ktoré panujú nad Belehradom. Naše čaty už v nedeľu začaly tiahnuť proti tejto druhej čiare srbských posicií, o ktorej vysvitlo, že je posilnená nielen poľným delostrelectvom, lež i loďnými kanónami. Útok našich čiat energične podporovala palba nášho delostrelectva. Srbi vo svojich posiciach nevedeli dlho odporovať na našu stále zosilnievajúcu akciu, načo naša pechota pohla sa k útoku a dostala do svojej moci všetky srbské posicie na výšinách. V dobytí týchto výšin vynikol zvlášte nagyszebenský 31. peší pluk.

13. októbra. Odpor Srbov naše napredovanie len málo vedel pristaviť. Od Belehradu na juh obec Zeleznik a výšiny vypínajúce sa od Topčiderska na oboch stranách východne, útokom sme dobyli. Útok proti Požarevacu prajne napreduje. Hradskú Požarevac—Gradište v južnom smere sme prekročili.

Bulharsko-srbská vojna.

Bulharsko napadlo Srbsko.

Paríž, 13. októbra. (Uhorská telegrafická kancelária). Havasova agencia oznamuje z Nišu s dátumom 12. októbra:

Srbská tlačová kancelária sdeľuje: Bulhari nás na knjaževackom fronte napadli.

Prvý útok Bulharov proti Srbsku.

Rotterdam, 14. októbra. Dľa athénskej zprávy bulharská armáda pri Knjaževaci napadla Srbov. Knjaževac leží asi na 50 kilometrov od Viddinu v juhozápadnom smere pri priesmyku Kadiboga. Útočiaca armáda pozostáva z dvoch divízií.

Bulharské bandy rozhodily železničnú čiaru Salony—Üsküb.

Berlin, 14. októbra. «Tägliche Rundschau» oznamuje z Kopenhágy: Sofijský zpravodajca talianskeho časopisu «Secolo» dozvedá sa, že dovážanie na breh vyložených vojsk štvorspolku do Srbska pôjde opozdene, lebo bulharské bandy grécko-srbskú železnicu ne viac miestach rozhodily.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Krestan». «Krestan» už cez XXII. dvaadvadsať rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčený krestan číta a predpláca len «Krestana».

Zástava a címer.

Éradný časopis minule priniesol najvyšší rukopis o konečnom riešení otázky štátnych odznakov; zástavy a címeru. Táto otázka bola už pred rokmi nastolená. O to sa jednalo, aby dualistické spojenie monarchie voči cudzozemsku v týchto odznakoch výraz obdržalo tak, jako to zálon o vyrovnaní z r. 1867. vyžaduje. Jeho veličenstvo kráľ riešil túto otázku najvyšším rozhodnutím, jako o tom spoločného ministra zahraničných záležitostí a súčasne aj oboch ministerských predsedov upovedomil. Všade kde sa jednať bude o spoločné záležitosti monarchie, o repräsentovaní monarchie v cudzozemsku, pri spoločných ustanovizňach, upotrebené budú nové, teraz ustálené odznaky. Ináč ale tak Uhorsko jako Rakúsko podrží svoje osbité odznaky; zástavu a címer, ktoré sú odznakmi ich štátnej samostatnosti.

Nový címer pozostávať bude z troch címerov: z prava a z ľava budú štátne címeru Uhorska a Rakúska a ponad týmito bude címer panovníkeho domu obvinutý retiazkou rádu zlatého rúna. Na spodku fahá sa stužka s napísom «Indivisibiliter ac Inseparabiliter». Toto vyhlásenie vzaté je z pragmateckej sankcie, vlastne zo 7. §. II. čl. zákona, ktorý vyniesol uhorský snem vydržávaný roku 1722—23. Uvedené slová vyhlasuje, že je Uhorsko a Rakúsko nerozdeliteľne a nerozlučiteľne spojené v rámci rakúsko-uhorskej monarchie.

Toto riešenie otázky, ktorá za dlhé roky bola na dennom poriadku, môže vzbudiť všeobecné uspokojenie. Výraz obdrží tu štátna neodvislosť Rakúska a Uhorska a vyslovené je aj ich nerozlučiteľné a nerozdeliteľné spojenie čo čiastok rakúsko-uhorskej monarchie. Dva neodvislé štáty, jeden pod panovníckou berlou cisára rakúskeho, druhý pod panovníckou berlou apoštolského kráľa uhorského, ktorý je však jedna a tá istá odoba: panovník celej monarchie, ktorý v smysle pragmatickej sankcie zaujal trón svojich slávnych predkov.

V terajšej krvavej svetovej vojne skvele dokázali naši hrdinovia, že sú jednotní ohľadom čitov a ohľadom plnenia svojich povinností. Podobne poskytlo aj oboecenstvo tak v Rakúsku, jak v Uhorsku mnoho skvelých dôkazov jednoty a spolupatričnosti. Cudzozemsko malo teda dosť príležitosti presvedčiť sa o jednote a nerozdeliteľnosti monarchie. Toto hlásať bude aj v čase pokoja nový címer a nová zástava, ktoré sa uplatňovať budú všade, kde sa jednať bude o spoločných záležitostiach monarchie. Ale vylúčené budú aj niektoré nesprávne pochopy. Mnohokrát sme sa museli pohoršiť nad tým, že nakoľko sú nie orientovaní v cudzozemsku o dualistickom spojení Rakúska a Uhorska, menovite o neodvislosti a samostatnosti oboch štátov. Neraz táto neorientovanosť šla tak ďaleko, že Uhorsko považovali len za provinciu Rakúska. Nový címer a nová zástava predstaví dualistické spojenia monarchie

v pravom svetle a poučí neorientovaných o tom, že podunajská monarchia pozostáva z dvoch samostatných čiastok, ktoré majú spoločné len niektoré ustanovizne, aby voči cudzozemsku čo jeden celok dejstvovaly.

Terajšie svetové udalosti dokázaly, nakoľko obzretní boli tí štátnici, ktorí úzkemu, dualistickému spojeniu oboch čiastok monarchie pevné základy položili. Rozhodnutie jeho veličenstva je tiež skvelým dôkazom, že panovník monarchie v týchto ťažkých časoch v dualistickom spojení vidí ten pevný základ, na ktorom sa monarchia ďalej vyvíjať môže.

S uspokojením, ba s radosťou prijímame riešenie otázky spoločného címeru a zástavy nielen preto, že týmto konečne riešené bude aj na vonok verejnoprávne postavenie oboch čiastok monarchie, lež aj preto, lebo toto najvyššie rozhodnutie znamená nový smer vo vývine monarchie na ten čas, keď krvavý boj prestane a národy zas budú požívať požehnanie pokoja.

Balkánske bojište.

Svetová vojna započala sa v Srbsku a teraz nasleduje pokračovanie na srbskom bojišti. Desiat mesiacov potrebovali spojenci, kým sa na severnom a na západnom bojišti porátali s protektormi srbských vrahov. Až keď sme vyhnali ruské vojsko z Haliče, spojenci zaujali celé Ruské Poľsko, hodný kus ruského územia, keď takmer celé Belgicko a takmer šiesta čiastka Francúzska je v rukách víťazného nemeckého vojska, prišiel zas rad na Srbsko. Tu byly uložené tie výbušné látky, ktoré za roky svetový pokoj ohrozovaly, tu vyšľahol plameň, ktorý sa rozšíril po Strednej Europe, tu treba konečne zlomiť moc našich nepriateľov, aby sme si požehnanie pokoja na dlhé časy zabezpečili.

Pozornosť celého sveta obrátená je zas na Balkán. Udalosti na srbskom bojišti padajú teraz najviac na váhu. Balkánske zprávy s dyektivosťou čakajú v Londýne, v Paríži, v Ríme a v Petrohrade. A každá zpráva budí nové rozčúlenia. Cítia, vedia, že koľko závisí od ďalšieho osudu Srbska, ktoré štáty štvordohody ku svojim cieľom čo podlý prostriedok upotrebily.

Ukrutné bolo prekvapenie, keď vojská spojencov prekročily rieky Dunaj a Sávu a vtrhly na srbské územie. Srbi zúfale bránili silne opevnené svoje posície. Padlo hlavné mesto Belehrad, aj na jeho okolí opustiť museli Srbi svoje opevnené posície. Padlo mesto Semendria a vo východnej čiastke Srbska vojská spojencov približujú sa istým krokom ku bulharskej hranici. V terajšom hlavnom meste Srbska v Niši panujú veľké zmätky a zúfalosť začína opanúvať mysle v celej krajine. Srbski útočníci a kráľovrahovia, ktorí mali dosť smelosti za roky všetko na kocku stavať, teraz vidia, že sa kocka zvráta, že je budúcnosť Srbska vo veľkej miere ohrozená. Tie srbské kruhy, ktoré v svojej na-

myslenosti a či ztrestenosti dopúšťaly sa vždy nových prechmatov, teraz volajú o pomoc.

Po zavraždení dediča trónu Franca Ferdinanda chcela naša monarchia len trestnú expedíciu poslať do Srbska. Ale Srbi dôverujú v svojich patrónoch odoprelí žiadané zadostučinenie, bárs boli povedomí svojho veľkého previnenia. Teraz ich za to stihla pomstivá ruka osudu. A jakonáhle vojská spojencov napredovať začali na srbskom území, pohlo sa aj Bulharsko, aby sa Srbom za ich nečestnosť, za ich podlosť odplatilo a odobralo Srbom to územie, ktoré si Srbi nečestne pri-vlastnili. Z troch strán stískaní Srbi volajú o pomoc.

Kolujú chýry, že Rusko pošle väčšie vojsko, ktoré by malo vysadnúť na bulharské brehy. Aj o tom je reč, že francúzske a anglické vojská prestanú operovať pri Dardanellách a pôjdu Srbom na pomoc. Taliani, v ktorých vidia Srbi nebezpečných konkurentov, sotva budú pospiechať podporovať svojich sokov. A bárs-ktorý zo štátov štvordohody bude chcieť poslať pomoc, toto vojsko odtiahnuť musí z iného frontu.

Z balkánskeho bojišťa môžu povstať aj iné zápletky, ktoré sa môžu osudnými stať pre Angličanov. V Egypte vedia Angličania len pomocou veľkého vojska udržovať svoju nadvládu. Čo sa stane potom, keď sa Angličania slabými dokážu voči Turkovi a keď sa na brehoch Suezského priepľavu krvavý boj zas započne? Kto vie či sa nepohne v severnej Afrike celý mohamedánsky svet, aby sa striasol anglického panstva.

Riešenie veľkých svetových otázok preložené je teraz na Balkán. Výsledok bojov na srbskom bojišti keď snád aj neurobí celkom koniec veľkému závodu, pre ktoré národy krvácajú na svetovom bojišti, ale konečný vývin vecí značne priskori.

CHYRNÍK.

Z biskupstva spišského. Skut. vnút. tajný radea, osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy v 18. obež-oběžnom liste dáva na vedomie svojim duchovným ako školským predsedom a skrze nich učiteľom katolíckych škôl, že za údob disciplinárnej rady pod predsedníctvom Jána Szemana, asesora svätej stolice, direktora učiteľskej pripravovne na ďalšie tri roky vymenoval pápežského komorníka, farára podhradského Štefana Zemančika, biacovského farára Jána Venczkó, dekana, okresného školdozoreu, lipt.-sv.-mikulášskeho farára Jozefa Kozsára, novovesského učiteľa Eleméra Volla, — za fiškusa disciplinárnej rady podhradského advokáta dr. Róberta Vaskó, a za jeho zástupcu čestného stoličného hlavného fiškusa, podhradského advokáta Alexandra Holénia. Potom oznamuje, že tvrdošínsku faru pripojil znovu k podzámskemu dekanátu. Vrele odporúča skrze baňskobystrický oltárny spolok vydaný z 32 strán pozostávajúci sošit «Hodina poklony za blahobyť našej vlasti pred najvelebnejšou Sviatostou Oltárňou», ktorý dostať u dr. Štefana Császika, profesora bohoslovía v Baňskej

Bystrici, jeden sošit za 10 halierov, 100 kusov za 8 korún. Na konci uvereňuje nasledovné osobné chýry: Jablonovszký farár Štefan Hattyár vymenovaný je za dekana a školdozoreu trstenského okresu. Štefan Rovder investíturu dostal na faru lipt.-sv.-mihalskú a Ladislav Mikula na faru lúčanskú. Ružomerský kaplán Ján Ferencsik zdarne složil synodálku. Oravsko-rabčanský kaplán Karol Machay narukoval k vojenskej službe. Ako kapláni preložený sú: Ondrej Labuda z Kubachoch do Smižan, František Strojní zo Zubrohľavy do Oravskej Rabče, Jozef Michna z Nižných Ružbach do Lokce a Aladár Pollácsik z Lokce do Nižných Ružbach.

Načo sa obracajú katolícké kňazské majetky? Trnavský arcibiskupský námestník, praelátkanonik Pavel Jehlicska, ktorý salézsky ústav v Péliföldszentkereszt nedávno složil základinu 6000 korún, poslal v tieto dni správcovi ústavu na cieľe tohože nového ústavu znovu 1000 korún. — Baňskobystrický osvietený pán biskup Farkaš Radnai daroval Katolíckemu Karitásku 300 a uhorským Saléziánom 280 korún. — Dr. Melchior Takács, praepošt v Jászovári, obetoval k spomoženiu narukovaných poslucháčov university 1000 korún. — Na válečný sirotinec «Ottokár» obetovali: kňazi veľkováradskeho rim. kat. dekanátu 253 korún, dr. Alexander Ernst, Augustin Gramantik, pätkostolský kanonici Valter a Hanny a veľkováradský premonstratenský profesor dr. Lacsny po 100 korú.

Klerici ako opatrovníci nemeckých vojakov. Hajdudorogský biskup Štefan Miklossy vojenskému vodcovstvu ponúkol svojich klerikov k opatrovaniu nemocných vojakov. Viac klerikov hajdudorogskej grécko-katolíckej diecese už aj v minulom školskom roku konalo takú službu v Prešporke a v Komárne.

Drobné chýry zo Spiša. Jeho veličenstvo kráľ udelil predsedovi sirotskej stolice dr. Ernestovi Ujfalussy, ktorý je teraz občianskym komisárom v Munkáči, na uznanie jeho výtečných služieb, konaných vo zvláštnom postavení rytiersky, križ rádu Františka Jozefa na stužke vojenského záslužného križa. — V ružbašských lesoch v minulé dni roztrhal medveď dve jalovice. — Štrnásta listina Tátraszépľaku vykazuje 803 kúpeľných hostí. — Hanušovská farnosť obetovala na válečný sirotinec 12 korún.

Štátna podpora ostrihomskej domovni učňov. Z Ostrihoma píšu: Minister obchodu povolil domovni učňov, utvorenej v rámci ostrihomskeho katolíckeho tovarišského spolku, na tento rok štátnej podpory 4000 korún.

Bývalý minister orby husárskym poručikom. Jeho veličenstvo kráľ grófa Bélu Serényiho, vnútorného tajného radeu, bývalého ministra orby, vymenoval za honvédhusárskeho poručíka mimo služby.

Spišský gazdovia Šárišanom. Gazdovský spolok spišskej stolice zariadil po stolici sbierku pre tých šárišských gazdov, ktorým z príležitosti bojov boli statky odohnané alebo znivočené. Doteraz sossbieralo sa 1133 korún.

Smrť. Z Prešporoku oznamujú, že prepošť dr. Franc *Komlóssy* v nedeľu, 10. októbra večer, keď chcel ísť do zasadnutia Katolíckeho spolku, aby o zosnulom kardinálovi Vaszarym povedal pamätnú reč, na porážku srdca zomrel. Zosnulý narodil sa vo Veľkých Topolčanoch roku 1853. Za kňaza bol vysvätený r. 1881. a v tom istom roku na budapešianskej universite zaopatril si doktorát a professorský diplom. Od r. 1887. do 1892. bol snemovým vyslancom sempeškého volebného okresu, r. 1890 stal sa pápežským kaplánom, r. 1896. vymenovali ho za titulárneho prepošta. Roku 1906. znova sa dostal na snem jako vyslanec stupavského okresu. V tom roku ho vymenovali za titulárneho biskupa a stal sa prešporským prepoštom, kde až do svojej smrti účinkoval.

Narodeniny Hindenburga. V Berlíne pred železnou sochou maršalla Hindenburga 8. okt. predpoludním z príležitosti 68. narodenia Hindenburga vydržovali slávnosť, na ktorej medzi nesmiernym množstvom obecnstva bolo prítomné i 1000 žiakov a žiačiek. Dietky spievaly vlastenecké piesne a do sochy vbily železné klince. Vojenský hudobný sbor hral národnú hymnu a vojenské pochody. Jeden lietací stroj ustavične krúžil nad miestom slávnosti. Popoludní gr. Reventlov k obecnstvu povedal vlasteneckú reč, v ktorej opakovane výpoveď Hindenburga: «Nenávidíme Angličanov! Túto nenávisť chceme zmeniť v skutok. Nechceme hnily pokoj a nebudeme vzdychať, keď by ťažké navštívenia i dlho trvalo». Predseda prúskej snemovne vyslancov Hindeaburgovi z príležitosti jeho narodenia telegraficky blahoželal v mene snemovne a blahoželaly mu i mestá, korporácie, spolky a jednotlivci Nemecka.

Rektor prešporskej university u arcikňažny Izabelly. Arcikňažna Izabella, manželka arcikniežata Fridricha, hlavného veliteľa našej armády, v stredu, 6. októbra, popoludní prijala rektora prešporskej university ministerského radcu dr. Edmunda Polnera. Arcikňažna vyslovila svoju radosť nad založením prešporskej university a tak vo svojom, ako i v mene svojho manžela slúbila podporovanie university.

Vyznačení vojenski kňazi ostrihomskej diecese. Gregor Teplán, kaplán obce Érsekvádkert, ktorý od počiatku vojny ako honvédske vojensky kňaz účinkuje na severnom bojišti, na uznanie sebaobetivého účinkovania a viac razy preukázanej vynikajúcej smelosti dostal rytiersky kríž Františka Jozefa. — Kráľ vyznačil Juliusa Héveyho, táborského duchovného 101. pešieho pluku, na uznanie jeho vytečnej a sebaobetivej služby preukázanej oproti nepriateľovi s kňazským záslužným krížom druhej triedy. Driečny táborský duchovný je včas pokoja prefektom budapešianskeho kollegiuma Svätého Imricha.

Kniežatský dar. Hraničná grófka, vdova Eduardová Pallavicini rodz. Etelka Mailáth, obetovala na splácanie dlhu budapešianskeho koslola Večnej poklony 100.000 korún. Už aj jej matka dala na ten kosťol taký istý obnos.

Vyzvanie ku gazdom. Na požiadanie oddelenia pre milodary spolku Červeného Kríža Krajinský gazdovský spolok s vyzvaním sa obracia k uhorským gazdom. V týchto vážnych časoch o to prosí majetnejších a v priaznivejších pomeroch žijúcich gazdov, aby si považovali za vlasteneckú povinnosť a dľa svojich pomorov prispievali k tomu, žeby naši trpiaci a bojujúci hrdinovia zo zaopatrenia svojich doma ostavších pokrevných novú silu čerpali ku ďalšiemu boju a ku konečnému víťazstvu.

Znovavystavenie hornovidietskych obcí. Z Prešova oznamujú: Vdova Pavlová Elek, poslala na kultúrne ciele šárišskej stolice oškodenej ruským vtrhnutím 10.000 korún. — Budapešiansky stolársky priemyselný spolok uzavrel, že na území spustošenom vojnou vystaví spustošený dom jedného stolárskeho majstra.

Cirkevné sbierky pre zmrzačených vojakov. V päťkostolskej diecési priniesla od biskupa nariadená sbierka k spomoženiu zmrzačených vojakov 16.210 korún. K tomu obnosu prispel biskup gróf Julius Zichy 1000 a päťkostolská kapitula 500 korunami.

Školské chýry zo Spiša. Starolubovenská rim. kat. školská stolica vyvolila na uprázdnenú stanicu učiteľky kriegskú rk. učiteľku Petronellu Schwartz, dcéru penzionovaného relovského učiteľa Augustina Schwartza. V Olšavke vyvolili na uprázdnenú rim. kat. učiteľskú stanicu Jána Kristófa.

Nové nemocnice pre zmrzačených hrdinov. Pre zmrzačených vojakov s vnútornými nemociami vystavia v Ružomberku a v Baňskej Bystrici nemocnice s 2000—2000 posteľmi; zmrzačených, ktorí trpia na plúčne nemoce, umiestnia na nektorej zodpovednej čiastke Tatier.

Boroevics čestný občan košický. Z Košíc oznamujú: Mestský výbor vyvolil výtečného vojvodu, bývalého veliteľa košického 6. vojenského sboru Svetozára Boroevicsa za čestného občana mesta.

Za naše spustošené ohništia. Hevešská stolica uzavrela, že vystaví jednu spustošenú obec. Doteraz sossbieralo sa po stolici na ten vlastenecký cieľ 55.000 korún. Gróf Alexander Széchenyi, ktorý pochopil spustošené kraje Šáriša, obetoval na znovavystavenie Zborova 25.000 korún. — Szombathelyská kapitulula dala na vystavenie rozbúraných karpátskych obcí 600 korún.

Padlí hrdinovia košicko-oderbergskej železnice. Krompašský železničný úradník Ján Kolozsvári 25. júna hrdinskou smrťou zomrel pri Starých Jariciach. Prakdorfský spravovateľ železničných výhybiek Alexander Pácsik padol v Galicii. Ondrej Spilák, železničný robotník na Vrútkach, následkom nemoce nadobudnutej na bojišti 13. novembra zomrel v krakovskej vojenskej nemocnici.

Cirkevné sbierky pre zmrzačených vojakov. V kosťoloch čanádskej stolice sossbieralo sa za jeden deň k spomoženiu zmrzačených hrdinov 36.076 korún.

Na aziatickú koleru od 13. do 19. sept. onemocnelo na území Uhorska 105 osob, zomrelo 71.

Smrť. Jakub Vadovszky, direktor-učiteľ spišsko starovesskej štátnej ľudovej školy, organista starovesskej katol. cirkevnej obce, štátny dozorca magurských škôl, po dlhej, trapnej chorobe a po opätovnom prijatí sv. sviatostí zomierajúcich, zomrel 26. septembra v 47. roku života svojho a v 22. roku svojho učiteľského účinkovania. Oplakáva ho nemocná vdova a šesť nedospelých sirôt. Nebohý po skončení učiteľskej prípravovne za viac rokov účinkoval v spišskom Richvalde. Vynikal ako učiteľ i ako organista; bol katolíkom živej viery. Pochovali ho 28. septembra popoludní pri neobyčajne veľkej účasti obecenstva. Zastúpená bola takrečeno celá Magura, magurských kňazov bolo tam dvadsať. V kostole odobral sa od neho v mene starovesských veriach a vyzdvihol jeho zásluhy v dojímavaj slovenskej reči hanušovský dekan-farár Peter Krávecz; pri hrobe rečnili peknými maďarskými slovami: v mene magurských učiteľov novobelanský rim.-katolícky učiteľ Grappa a v mene starovesskej školskej stolice náčelník berného úradu Braun. Večná mu pamäť. — Rudolf Klekner, okresný notár v spišských Jaglovciach, 19. septembra zomrel v Levoči v 31. roku života svojho. — Štefan Formender, spišsko-podhradský stoličný cestovný komisár, zomrel 20. septembra. Oplakáva ho deväť detí.

Školské chýry zo Spiša. Minister výučby a náboženstva spišsko-novovesskému rim.-kat. učiteľovi Ferdinandovi Cservenkovi, keď s ročnými 2000 korunami na odpočinok šiel, za jeho horlivé a zdarné účinkovanie, vyvinuté za 32 rokov na obore ľudovej výučby, vyslovil svoje uznanie. — V Hanušovciach vyvolili na uprázdnenú rim.-kat. učiteľskú stanicu diplomovanú učiteľku Annu Kertz, sestru spišsko-maťašovskej učiteľky.

Kňaz v ruskom zajatí. Desider Lukács, táborský kňaz 26. pešieho pluku, z diecézy rábskej, 13. septembra dostal sa do ruského zajatia.

Vyzdvihli gymnásium v Bardiove. Z Prešova oznamujú, že Minister výučby dr. Béla Jankovich vyzdvihol bardiovské 4-triedové štátne gymnásium. Namiesto gymnásia sriadi sa tam, v tom istom budovisku, štátna polgárka.

Päťnásobne vyznačený dôstojník. Spišský rodák kapitán August Till, doteraz päť ráz bol vyznačený za svoje výtečné služby a za svoju hrdinskosť. Tri razy na vedomie mu bolo dané najvyššie uznanie, okrem toho je majiteľom medailly hrdinskosti a nemeckého železného kríža.

Zajatí Rusi na robote. Na území košického vojenského veliteľstva je 40.000 zajatých Rusov na robote. Mnohí z tých ušli. Dvaja utekanci zaklali jedného žandára. Vojenské veliteľstvo vydalo prísne nariadenie ohľadom ostrého stráženia na videku pracujúcich zajatých Rusov.

V ruskom válečnom zajatí. Kadet Teodor Zavatzky, syn pensiovaného náčelníka spišsko-novovesského pozemkového úradu Adolfa Zavatzkyho, poslucháč štavnickej lesnícko-mernickej akademie, 13. septembra 1915. ako ranený upadol do ruského zajatia.

Kéžmarskej nemocnici Červeného Kríža darovala Karolová Wein 131 paklíkov dohánu na cigarete a 66 litrov vína, Vilhelmová Schnell 6 uterákov, Matejová Lojsch 3 koše a 2 páry štrimpfiel, Gustavová Emeritzky 3 vankušové cihy a obec Malý Slavkov 5 vriec zemiakov.

Desaťmillionov dollárov na ciele pokoja. Z Newyorku oznamujú: Henry Ford, svetochýrny detroitský autó-fabrikant, ktorý odmrštil objednávania nám nepriateľských štátov, obetuje na ciele pokoja 10 millionov dollárov.

Padnutí dôstojníci (officieri) košického 9. honvédskeho pešieho pluku. Hrdinskou smrťou zomreli: kapitán Ján Gerecz, majiteľ vojenského záslužného kríža, v bojoch okolo Brest Litovsku; rezervný zástavník Jozef Herman, majiteľ striebornej medailly hrdinskosti druhej triedy, 23. mája; rezervný zástavník dr. Eugen Juraskó 23. mája; rezervný zástavník Jozef Just, 23. augusta; rezervný zástavník Henrik Sztrama, majiteľ striebornej medailly hrdinskosti druhej triedy, 22. mája; nadporučík Desider Scholez, majiteľ záslužného kríža tretej triedy s válečnou ozdobou, 23. mája; landšturmistský nadporučík Alexander Friedlender, majiteľ záslužného kríža tretej triedy s válečnou ozdobou, 23. mája; rezervný poručík Leo Gottlib, majiteľ bronzového záslužného kríža a striebornej medailly hrdinskosti druhej triedy, 15. júna; rezervný poručík Emil Gratz, majiteľ striebornej medailly hrdinskosti druhej triedy, 4. mája.

Po trinásť mesiacoch dal o sebe znať. Štefan Landes, vojak z Komárna, ešte v septembri minulého roku sa ztratil pri Lubline ranený na nohu. Teraz došla o ňom zpráva, že je v ruskom válečnom zajatí a že je zdravý.

Smrť hrdinov. Fridrich Moskovics, kadét 85. pešieho pluku, pri ruskom meste Novo-Aleksiniec hrdinskou smrťou zomrel. — Do Spišskej Novej Vsi došla zpráva, že stolársky majster Ján Majerník, vojak 67. spoločného pešieho pluku, hrdinskou smrťou zomrel.

Hrdinská smrť jedného grófa. Z Viedne oznamujú: Dobrovoľník gróf Ferdinand Berchtold, firer 8. jágerského bataillonu, majiteľ striebornej medailly hrdinskosti druhej triedy, vo východno-haličských bojoch hrdinskou smrťou zomrel v 17. roku života svojho. Jeden strýc padnutého, ktorý bol majórom, minulého roku stal sa obetou tyfusu na haličskom bojišti.

Zvony na válečné ciele. Tolňanská obec Kölesd uzavrela, že zo svojich troch zvonov dá dva na válečné ciele. Podobné uzavretie vyniesla i cirkevná obec Várpalota.

Cena dobytku vo Spiši. Na spišsko-novovesskom krajinskom jarmoku vydržiavanom 5. októbra bolo moc kupcov, statku ale málo, zvláštne koní prihnali veľmi málo na jarmok. Ceny kráv byly od 800 korún hore, páru volov od 2500 korún hore; rožný statok medzi jedným a dvoch rokov predali za cenu medzi 300 a 600 korunami.

Mrtví a ranení.

(Pokračovanie.)

(Číslo, stojace za menom, označuje kompániu, v ktorej patričný slúžil. Za menom stojací † znamená, že dotyčný zomrel a za menom stojaca písmena «z» znamená, že patričný je zajatý. Všetci, pri ktorých niet žiadnej poznámky, sú ranení.)

Z prešporského 13. honvédskeho pešieho pluku: Slovár Dominik 3, Szóts Sylvester 7, Stojka Ludvik 4, Tauber Július 3, Thulyi (?) Ján 3, Tibensky Franc 3, Tomašovic Franc 1 †, Tóth Franc 3, Tóth Ján 2 †, Tóth Jozef 4, Tóth Karol 3 †, Török Július 12, Váci Matej 4 †, Vágner Juraj 4 †, Vágó Štefan 7, Valler Alexander 4 z., Vanis Štefan 4, Varga Jozef 3, Varga Michal 11, Veisz Max 4 †, Vek Martin 1, Vilek Štefan 3, Viskoč Ján 3 †, Viskoč Michal 4, Vitéz Franc 6, Vizbár Rudolf 3, Volf Štefan 4 z., Volf Izidor 4, Wagenhoffer Jozef 6 †, Walachovič Štefan 10, Wassenbecker Ján 3, Weisz Dávid 4 †, Zsibrai Ján 4, Zsigmond Karol 9.

Zo 71. spoločného pešieho pluku trenčinského: Husar Franc 4, Husár Juraj 1 †, Ištvanik Ján 1 †, Ivana Jozef 5, Izvolt Juraj (Felsőköcskóc) 7 z., Jakab Jozef 3 z., Jakulec Andrej (Krásznó) 6 z., Jamrich Ján 4, Janáč Michal 2 †, Janáč Pavel 3 z., Janeček Viktor 2, Janega Štefan 2 z., Janetka Franc (Hegyeshely) 13 z., Jani Franc 3, Janik Karol 8, Janke Šalamún Jozef 3 †, Janovjak Ján Ignác 11, Janura Ján 2, Jaroš Štefan 1, Jaško Ján 1, Jaško Ján 2, Jaššák Ján 2, Jaššo Ján 8, Javor Pavel 11, Jellus Adam 3, Jendrisek Andrej 3, Jendrisek Filip 4 †, Jokl Matej 1, Josefa Šimon 1, Jozefčák Andrej (Terkely) 9 z., Józsa Juraj 1, Juhás Michal 11, Juračka Franc 1, Jurčik Jozef 2, Jurdik Andrej 2, Jurinec Karol oddelenie so strojovými puškami I, Jurišek Štefan 1, Jurisa Ján 10, Jurza Ján 7 †, Kačor Franc 4, Kadlec Štefan 7, Kadlečík Ján (Nagyszaniszló) 2 z., Kadličik Ján 1 †, Kajanek Ján 2, Kalina Ján 5, Kaňa-Bosik Michal (Bella) 2 z., Kapko Ján 15, Kapl Ignác (Turócnémeti) 5 z., Kardos Karol 12, Karner Tomáš 5 †, Kaso Andrej 2 †, Kaszai Imrich 2, Kasala Alexander 1, Kebisek Juraj 10, Kecek Pavel 1, Kendyera Andrej 11 †, Kesan Pavel (Kosfalu) 11, ranený a zajatý, Kiac Jozef 5, Kirchner Michal 10, Dunkl Karol kadet 2, Eberle Alfons kadet-ašpirant 1, Fiala Alexander kadet-ašpirant 5 †, Fojtik Justin kadet-ašpirant (Bellus) 3, Földes Franc kadet v rezerve (Kosárfalva) 9, Gertler Desider kadet-ašpirant (Vágapátfalva) 1, Hubseh Ervin kadet v rezerve (Csacza) 8 (po druhý raz ranený), Intichar Fridrich nadporučík 2, Janousek Franc nadporučík 4, Jirka Ján kadet-ašpirant 12, Karikás Július kadet v rezerve (Trencsénteplic) 5, Kunft Heinrich kadet-ašpirant 11 †, Löwy Eugen kadet v rezerve (Óbeszterce) 5, Maczak Alexander kadet-ašpirant (Várna) 2, Molitorisz Ludvik kadet-ašpirant (Turdossin) 3, Plagány Andrej zástavník v rezerve (Felsőzozor) 4 (po druhý raz ranený), Prey Žigmund plukovník, plukovní štáb, Scholtz Andrej kadet-ašpirant 3 z., Stieglitz Alexander poručík v rezerve

(Zlichov-Gapel) 4, Szekeres Aurel kadet ašpirant (Nagybicsese) 4, Váry Jozef zástavník v rezerve 11, Vass Franc kadet-ašpirant 2 †, Vlček Alojz kadet-ašpirant 11, Zátony Koloman kadet v rezerve 6, Adaca Jozef 1, Adamek Peter 3 †, Adamica Ján 1, Almási Franc 3 z., Amrich Gustáv 12, Andriš Jozef 3 z., Angyel Štefan 10 †, Angyel Ignác 2, Antala Jozefa 15, Babuljak Martin 1, Baczkor Jozef 11 †, Badlik Jozef 1, Bagyin Jozef 1, Bakos Jozef pri plukovnom štábe, Bakos Jozef 4, Balaj Matej 10 †, Balat Ján 1, Balaž Peter 10, Balej Vendel 6, Bali Ján 2 †, Balog Štefan 2, Baltjar Vavrinec 11, Balušik Franc 4, Balvan Tomáš 11, Banik Gustav 2 z., Baranec Ján 9, Barcik Franc 4 †, Barnas Martin 1, Baros Šimon 1, Bella Štefan 1 †, Belcári Alexander 2, Beran Jozef 2 z., Bielik Ján pri plukovnom štábe, Bilesch Franc 1, Birka Anton 2, Biro Koloman 6, Blaho Ján 1, Blaho Šimon 11, Bluček Štefan 3 z., Boca Ignác 4 †, Böczy Alexander 2, Bödöcs Ján 4, Bogor Ladislav 4 †, Böröndi Franc 6, Boros Peter 10, Bracik Jozef 2 †, Bradač Štefan 5, Brand Ján 3 z., Branylovič Matej 2, Braun Adolf 9 †, Brechtl Edvard 11, Brestansky Juraj 8, Bricik Andrej 4 †, Brimus Ján 4 †, Bročko Jozef 1, Bucha Jozef 2 †, Bučák Jozef 1, Budaj Alexander 6 †, Bugaň Juraj 2, Bujtor Jozef 11, Bukva Ferdinand 2, Bulko Jozef 9, Kiss Jozef 3.

Zo 72. spoločného pešieho pluku prešporského: Pollak Štefan oddelenie so strojovými puškami IV †, Revay Ján 10, Rigó Ján (Kislég) 10, Rosenfeld Móric 4, Schubada Michal (Privigye) 10, Seilinger Franc 10, Singer Leopold 10, Šmatrala Jozef (Soponya) 16, Somodi Andrej 10, Stach Jozef 4, Stančík Rudolf (Ótura) 10, Stern Ignác 10, Stresansky Vendel 10, Sury Ján 3, Švancara Ján 4 †, Szabó Alexander 3, Szabó Gejza 3, Szabó Michal 4 †, Szabó II. Ján 4 †, Sladiček Štefan 3, Suchanek Urban 4, Tarusska Alexander 4, Tichy Štefan 3, Tokoš Štefan 4, Tóth Jozef 4 z., Tóth II. Štefan 4, Traubl Arnold 10, Üregi Koloman 4 †, Váradi Vincenc 4, Varga August 3, Varga Július 4 †.

(Pokračovanie.)

●●●●●●●●

—————

**Oznamy prijíma
administracia**

„Krestan“

BUDAPEST,
Szentkirályi-utca 28.

●●●●●●●●

5 halierov

stojí poštová dopisnička, na ktorej môžete si pýtať môj hlavný 4000 vyobrazeniami ozdobený ceník, ktorý obsahuje bohatý výber osozných v domácnosti potrebných článkov, darov a každému pošle sa zdarma a franko.

Prvá dieťa hodín

JÁN KONRADc. a k. dvorný zásielca
BRÜX číslo 718. (Čechy.)

Echt nicklové vaukové hodinky K 4-20, 5-—. Strieborné K 8-40, 9-50. Nicklové budičky K 2-90. Hodiny s kukučkou K 7-85. Pendlové hodiny K 9-—.

Zasielanie s poštovou dobierkou. Zámena povolená, alebo návrat peňazí.